

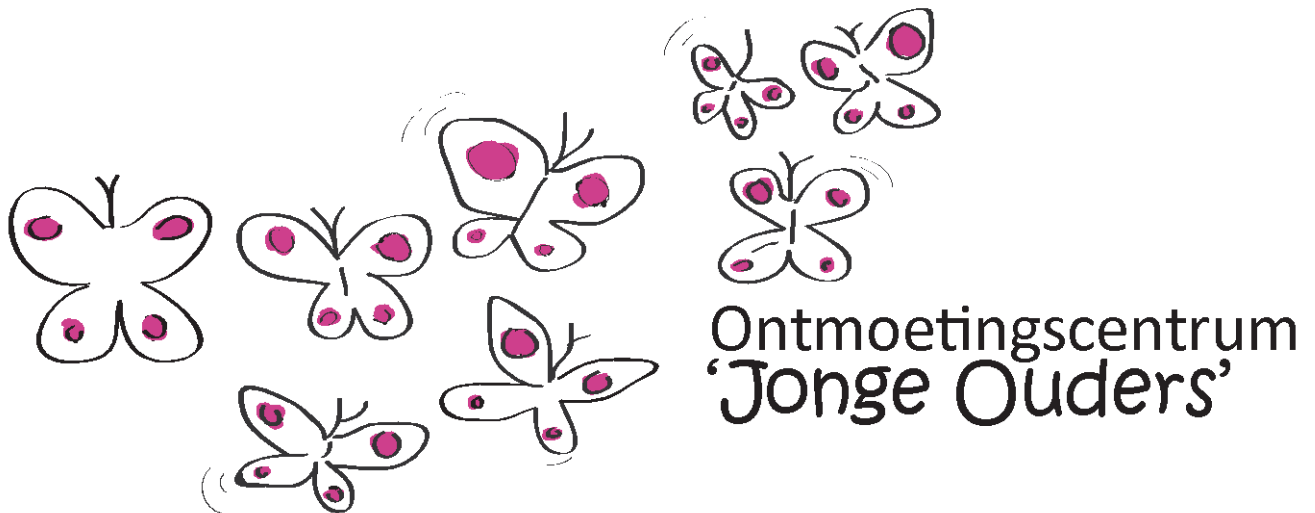
Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

ONTMOETINGS-CENTRUM
JONGE OUDERS

Jaarverslag 2010

Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'
Marowijnestraat 8° 8931 BT Leeuwarden

Telefoon : 058-2803291
Mobiel : 06-15319668
E-mail : Ontmoetingscentrumjongeouders@gmail.com
Hyves : <http://jongeouder.hyves.nl>

www.Ontmoetingscentrumjongeouders.nl

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2010 van het Ontmoetingscentrum 'Jonge ouders'. 2010 een jaar waarin het Ontmoetingscentrum operationeel verantwoordelijk werd voor zevenenzestig jonge ouders. Een jaar waarin de structuren van samenwerkingsverbanden en financiële stromen duidelijk zijn geworden. Een jaar waarin alle medewerkers en betrokkenen zeer hard gewerkt hebben om het Ontmoetingscentrum als voorbeeld van good practice op de Nederlandse kaart te zetten.

In dit jaarverslag kunt u de resultaten(facts) vinden die het Ontmoetingscentrum in 2010 heeft behaald.

De ondersteuning aan de jonge ouders, het verwijzen naar andere instellingen, het begeleiden in het behalen van een startkwalificatie en alle andere werkzaamheden en vormen van ondersteuning of coaching, zijn opgenomen als resultaat in de factsheet.

Meer dan zevenenzestig jonge ouders hebben het afgelopen jaar het Ontmoetingscentrum bezocht. De een komt zo nu en dan langs, de ander voor een regelmatige ontmoeting met andere jonge ouders. Het preventieve karakter, de sociale innovatie en duurzame maatschappelijke participatie ten behoeve van de jonge ouders is het afgelopen jaar zichtbaar gemaakt.

De doelstelling van het Ontmoetingscentrum waarin het werken aan preventie en vroeg-interventie zit verweven, past uitstekend bij de huidige tendens van *'nieuwe zorg'*. Het werken naar een autonoom zelfstandig individu, die gezonde verantwoording kan nemen voor zichzelf, kind en gezin, komt tot stand door de jonge ouders te wijzen op en te begeleiden in deze grote verantwoordelijkheid. Dit gebeurt door de jonge ouders in gesprekken te stimuleren de regie in eigen hand te nemen, hun netwerk uit te breiden en eventueel ondersteuning vanuit dit netwerk te vragen of hen door te verwijzen naar eerstelijns voorzieningen. Deze werkwijze maakt dat de toename naar geïndiceerde zorg reduceert. Het ministerie steekt in op de verschuiving vanuit de tweedelijnszorg naar preventie en vroeg-interventie. Het Ontmoetingscentrum wordt voor 2011 door de provincie Fryslân gesubsidieerd en sluit met haar vernieuwende werkwijze aan bij de vraag van het ministerie en provincie om een nieuwe manier van zorg aan te bieden.

Met dank aan alle medewerkers van het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'.

Projectleider Ontmoetingscentrum
Anneke Kramer

Inhoud:

Voorwoord	
1. Samenvattend projectplan	1
1.1 Doelstelling	
1.1.1 Doelstelling leerbedrijf	
1.2 Visie	
1.3 Missie	
1.4 Doelgroep	
1.5 Personeelsoverzicht	
1.6 Partners overzicht	
1.6.1 Kerngroep	
1.6.2 Klankbordgroep	
1.6.3 Kenniscentrum Sociale Innovatie	
1.7 Netwerkketen	
1.8 Organogram	
2. Het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'	5
2.1 Wie zijn wij	
2.2 Wat doen wij	
2.3 Activiteiten 2010	
3. Methodische verantwoording	7
3.1 De methodiek volgens de cyclus	
3.1.1 De aanmelding	
3.1.2 De intake	
3.1.3 Coaching	
3.1.4 Analyse	
3.1.5 Planning	
3.1.6 Methodiek	
3.1.6.1 De oplossingsgerichte benadering	
3.1.7 Evaluatie	
4. Resultaten stagiaires	12
4.1 Resultaten stagiaires	
4.3 Onderzoek stagiaires	
5. Resultaten jonge ouders	14
5.1 Deelname jonge ouders	
5.2 Opleidingsniveau jonge ouders	
5.3 Gediplomeerde jonge ouders	
5.4 Ondersteuningstraject jonge ouders	
6. Onderzoek	17
6.1 Onderzoek drs. I. Smit	
6.2 Onderzoek KSI	
7. Financiën	21
7.1 Financieel overzicht	

Bijlagen: Factsheet, KOT-methode, LSI methode

1. Samenvattend projectplan

1.1 Doelstelling

Leveren van een innovatieve en effectieve bijdrage aan jonge ouders op de volgende onderdelen:

- Ondersteuning bij het behalen van een startkwalificatie/versterken uitgangspositie op de arbeidsmarkt.
- Het verminderen van school/maatschappelijke uitval bij de jonge ouder.
- Een bijdrage leveren aan de zelfredzaamheid van de jonge ouder zodat deze in staat is om zelfstandig en verantwoord voor het gezin te zorgen en deze te onderhouden.
- Bieden van ondersteuning waardoor lange termijn problemen bij jonge ouders voorkomen worden, door beschermende factoren te vergroten en risico factoren te verminderen.

1.1.1 Doelstelling leerbedrijf

- Onderzoekslaboratorium voor medewerkers en studenten.
- Integratie tussen werkveld en opleiding.
- Verbeteren van aansluiting tussen opleiding en werkveld.
- Leren in een contextrijke omgeving.

1.2 Visie

Door de jonge ouders te betrekken in de ontwikkeling van het Ontmoetingscentrum, waarin hun wensen en behoeften leidend zijn, zijn wij ervan overtuigd dat deze bottom –up benadering doeltreffend is in duurzame maatschappelijke participatie.

Kortom:

De jonge ouder organiseert op eigen kracht zijn/haar toekomstperspectief met behulp van de praktische ondersteuning, die vanuit het Ontmoetingscentrum gefaciliteerd wordt door buddy's in te schakelen.

1.3 Missie

Een toekomstperspectief creëren voor de jonge ouder en kind door de zelfredzaamheid te vergroten en een duurzame sociale participatie mogelijk te maken. Het Ontmoetingscentrum werkt met een sluitende ketenaanpak.

1.4 Doelgroep

De doelgroep van het Ontmoetingscentrum is jongeren van 12 tot ongeveer 24 jaar, die (aanstaande) ouder zijn.

1.5 Personeelsoverzicht

Drs. J.T. van Geffen: projectmanager

Mw. A. Kramer-Oostra: projectleider

Drs. I. Smit: onderzoeker

Drs. S. Bosch: onderzoeker

Stagiaires (Het overzicht is te vinden onder paragraaf 'resultaten stagiaires'.)

Binnen het Friesland College zijn drie personen betrokken bij het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'.

Mw. H. Scholten: directeur Servicecentrum Cursisten

Mw. A. de Groot: zorgcoördinator Servicecentrum Cursisten Leeuwarden

Mw. C. Lourens-Oterdoom: zorgcoördinator Servicecentrum Cursisten Heerenveen

1.6 Partners van het project

1.6.1 Kerngroep

In december 2009 is na diverse gesprekken de kerngroep geïnstalleerd. De kerngroep bestaat uit het FC Stenden College, Stichting Ambulante Fiom, Sinne Welzijn Leeuwarden en de gemeente Leeuwarden.

Doelstelling kerngroep:

'Het volgen en initiëren van ontwikkelingen ten behoeve van de ondersteuning voor de jonge ouders en hun systeem, het op elkaar afstemmen van ondersteuningsvormen en onderwijs en toekomstperspectief creëren.'

- Besluiten nemen ten aanzien van het samenwerkingsverband.
- Bespreken van de diverse te bedienen doelgroepen jonge ouders.
- Afspraken maken over de diverse werkwijzen.
- Agenda bepalen voor het overleg met de klankbordgroep.
- Afspraken maken over de inzet van expertise.
- Besluiten nemen over de samenwerking in de ketenzorg met betrekking tot de jonge ouders.
- Ontwikkelingen volgen en initiëren (Sociale innovatie)
- Volgen en initiëren onderzoeklijnen.

1.6.2 Klankbordgroep

Januari 2010 is de klankbord geïnstalleerd.

De klankbordgroep bestaat uit een representatieve vertegenwoordiging van de organisaties uit de kerngroep en de nauw betrokken organisaties.

De samenstelling van de klankbordgroep wordt gedragen door de kerngroep en zijn vakbekwame mensen die praktisch ervaring hebben in het werken met de doelgroep van het Ontmoetingscentrum.

De klankbordgroep bestaat uit:

1. Stenden hogeschool
2. Friesland College
3. Tjallinga Hiem
4. Stichting Ambulante Fiom
5. Mee Friesland
6. Sinne welzijn Leeuwarden
7. Bureau jeugdzorg Friesland
8. Jeugdhulp Friesland
9. Fier Fryslân
10. Zienn
11. GGD

12. Mentor programma Friesland
13. Gemeente Leeuwarden
14. Buro Saris (Het Buro)
15. Centrum voor Jeugd en Gezin

Doelstelling klankbordgroep:

- De klankbordgroep volgt (evalueert) de ontwikkelingen die gemaakt zijn in de kerngroep.
- Geeft deskundig advies.
- De leden van de klankbordgroep bieden input betreffende de ontwikkeling van de methodiek.
- Het geven van advies over de ondersteuning en begeleiding aan de jonge ouders, door middel van het bespreken van casuïstiek.
- Inbrengen van expertise ten behoeve van het Ontmoetingscentrum.
- De stand van zaken met betrekking tot het Ontmoetingscentrum bespreken en het volgen van ontwikkelingen.

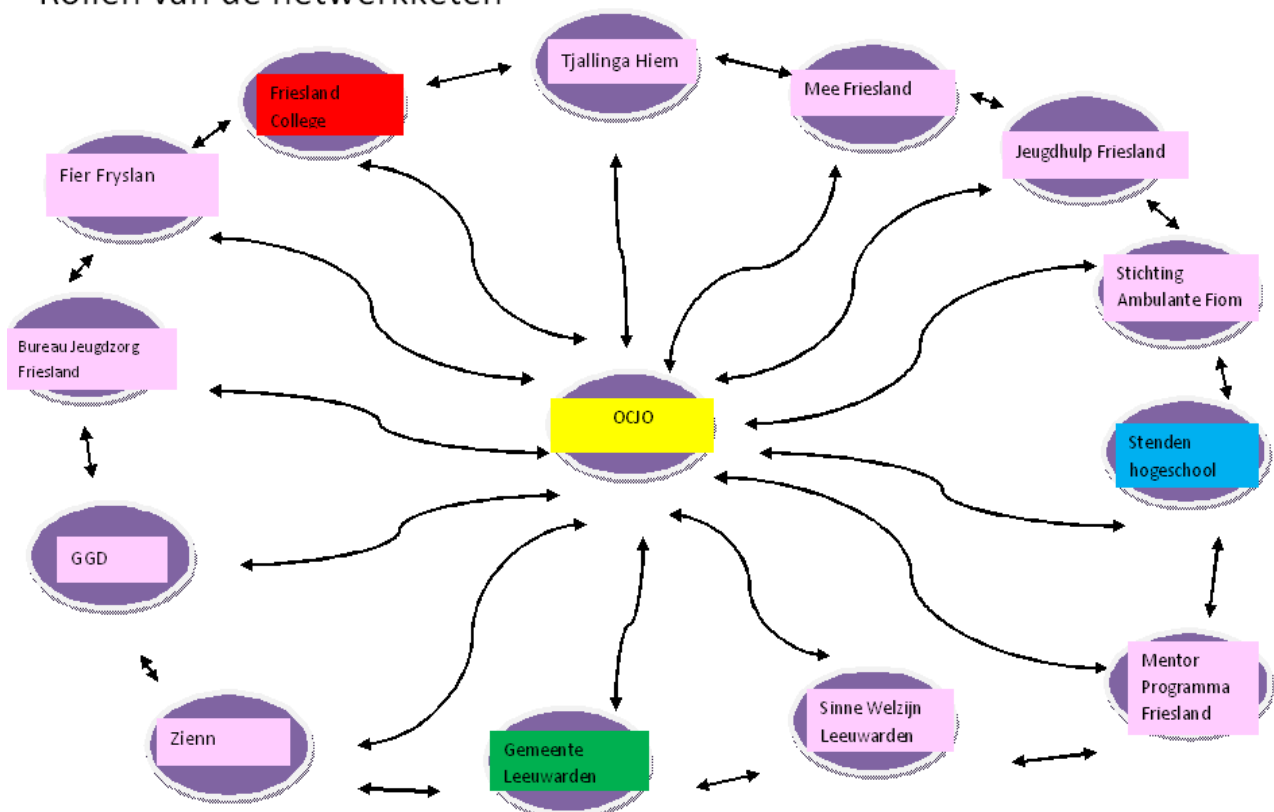
1.6.3 Kenniscentrum Sociale Innovatie

Het centrum combineert Multi disciplinair onderzoek, onderwijs en praktische toepassingen op het gebied van sociale innovatie. Het kenniscentrum sociale innovatie draagt bij aan kenniscirculatie tussen bedrijfsleven, in deze welzijnsinstellingen, brancheorganisaties, en het (hogere, beroeps- en middelbaar) onderwijs.

Zie www.stenden.com/ksi

1.7 Netwerkketen

Rollen van de netwerkketen

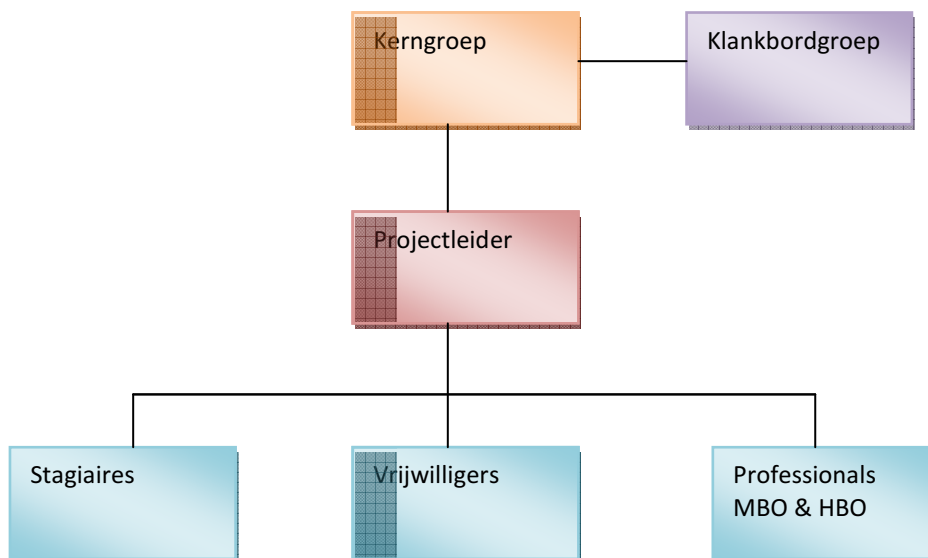

Geel:	verbinder zowel op micro als macro data genereren
Blauw:	ondersteuner door middel van aandacht bieden en het opbouwen van netwerken onderzoeker ten behoeve van data verzameling en data bewerking om tot methodiek ontwikkeling te komen
Rood:	educator, datagenerator ten behoeve van de startkwalificatie
Groen:	procesbewaker binnen Gemeente Leeuwarden
Lichtroze:	evaluatoren ten behoeve van de afstemming

Pijlen in de binnenste ring betreft het 'micro' niveau
Pijlen in de buitenste ring betreft het 'macro' niveau

Legenda bij de 'rollen van de netwerkketen'

1.8 Organogram 2010

2. Het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

2.1 Wie zijn wij

Wij zijn een Ontmoetingscentrum voor jonge ouders. Een centrum waar zwangere meiden, aanstaande vaders en jonge ouders in de leeftijd van 12 tot ongeveer 24 jaar terecht kunnen voor informatie en advies. Het centrum biedt ondersteuning op de acht levensgebieden, dit zijn huisvesting, financiën, sociaal functioneren, psychisch functioneren, zingeving, lichamelijk functioneren, praktisch functioneren en dagbesteding.

2.2 Wat doen wij

Wij richten ons op preventie en willen de jonge ouders ondersteunen zodat het normale leven doorgang kan vinden. Het Ontmoetingscentrum, bestaande uit studenten en vrijwilligers, ondersteunt en faciliteert in de opleidingsmogelijkheden (behalen van startkwalificaties) en kinderopvang zodat het wel en wee van kind en jonge ouder niet in gedrang komt en een toekomstperspectief behouden blijft. Hiermee voorkomen we dat kind en jonge ouder uitgesloten raken en een duurzame sociale participatie mogelijk blijft. Wanneer daarbij een beroep moet worden gedaan op de bestaande hulpverleningsvoorzieningen dan verwijzen wij naar deze instellingen. Het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' richt zich in eerste instantie op ontmoeten. Bij signalering van Multi problemen zal direct een doorverwijzing plaatsvinden met bestaande organisaties.

Kernbegrippen zijn:

Laagdrempelige voorziening	<i>Het Ontmoetingscentrum is een plek waar de jonge ouder overdag op ieder moment binnen kan stappen, dit kan zijn voor informatie, advies of het opzoeken van contact. Ze hoeven hiervoor geen afspraak te maken.</i>
Ondersteuning in dagelijkse gang van zaken	<i>Wanneer een jonge ouder problemen ondervind op één van de leefgebieden dan wordt een afspraak met hem of haar gepland zodat er actie kan worden ondernomen rond om het probleem.</i>
Een ontmoetingsplek	<i>Het is een plek waar de jonge ouders elkaar kunnen ontmoeten. Dit zorgt voor het vergroten van hun sociale netwerk en het in contact komen met anderen.</i>
Empowerment	<i>Het ontwikkelen van een positief zelfbeeld en het omgaan met veranderingen in hun situatie.</i>
Vraaggericht werken	<i>Er wordt altijd gehandeld vanuit de vraag van de jonge ouder.</i>
Community building	<i>Met elkaar bezig zijn tijdens verschillende activiteiten waarbij de jonge ouders een groep gaan vormen en weten wat ze aan elkaar hebben.</i>
Gezinsondersteuning	<i>Wanneer jonge ouders met vragen ontstaan zijn over de opvoeding of andere zaken rondom het gezin dan kan het Ontmoetingscentrum hierin een coachingstraject op inzetten.</i>
Respect en waardering voor het ouderschap	<i>Het respecteren van de jonge ouders is van groot belang, als medewerker het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' mag je niet veroordelend reageren op de zwangerschap of het ouderschap.</i>
Startkwalificatie halen ¹	<i>Een belangrijk doel binnen het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' is dat de jonge ouders hun startkwalificatie behalen voor een MBO opleiding. Dit biedt toekomst perspectief voor hen en hun kinderen.</i>

We willen door het creëren van een netwerk rond de jonge ouders hen ondersteunen zodat ze wederom zelfstandig zelfredzaam worden. Hierin willen we professionals, studenten (MBO-HBO), maar ook vrijwilligers/buddy's inzetten. We bieden praktische ondersteuning en houden een oogje in het zeil. We faciliteren in praktische behoeften. Op basis van de vragen en behoeften die de jonge ouder zelf aangeeft, kijken we welke ondersteuning en faciliteiten nodig zijn. De vragen kunnen uiteenlopend zijn en liggen op het terrein van: ervaringen uitwisselen, opvoedingsondersteuning,

¹ A. Kramer-Oostra, 2010, Projectplan Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

scholing, financiën, sociale relaties en wonen, maar ook aandacht. Door het netwerk te verstevigen, en/of op te bouwen waar nodig, willen we het sociale isolement van de jonge ouder voorkomen of doorbreken. De jonge ouder geeft zelf aan op welke gebieden zij steun wenst: hun vragen staan centraal. Door de ondersteuning proberen we te voorkomen dat alledaagse problemen uitgroeien tot ernstige en langdurige problemen.

2.3 Activiteiten 2010

Dit jaar hebben we verscheidene activiteiten binnen en buiten het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' georganiseerd. Hieronder staat een lijst met activiteiten die in het jaar 2010 plaats hebben gevonden.

Activiteit	Heerenveen	Leeuwarden	Stenden
Lunchbijeenkomsten	<ol style="list-style-type: none"> 1. 9 februari 2. 9 maart 3. 20 april 4. 18 mei 5. 15 juni 6. 28 september 7. 19 oktober 8. 16 november 9. 11 december 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 21 januari 2. 16 februari 3. 23 maart 4. 27 april 5. 5.1 juni 6. 14 september 7. 5 oktober 8. 2 november 9. 7 december 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 21 oktober
Uitje kinderboerderij Stiens		<ol style="list-style-type: none"> 1. 22 juni 	
Uitje speeltuin Heerenveen	<ol style="list-style-type: none"> 1. 15 juni 		
Opvoeddebat		<ol style="list-style-type: none"> 1. 14 oktober 	
Kledingmarkt		<ol style="list-style-type: none"> 1. 28 januari 2. 3 juni 3. 11 november 	
Sinterklaasfeest		<ol style="list-style-type: none"> 1. 2 december 	
Kerstdiner		<ol style="list-style-type: none"> 1. 14 december 	
Workshops	<ol style="list-style-type: none"> 1. 18 november 2. 2 december 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 28 januari 2. 22 april 3. 10 mei 4. 30 november 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 8 januari 2. 17 februari 3. 18 maart

3 Methodische verantwoording

Methodische werkwijze van het Ontmoetingscentrum.

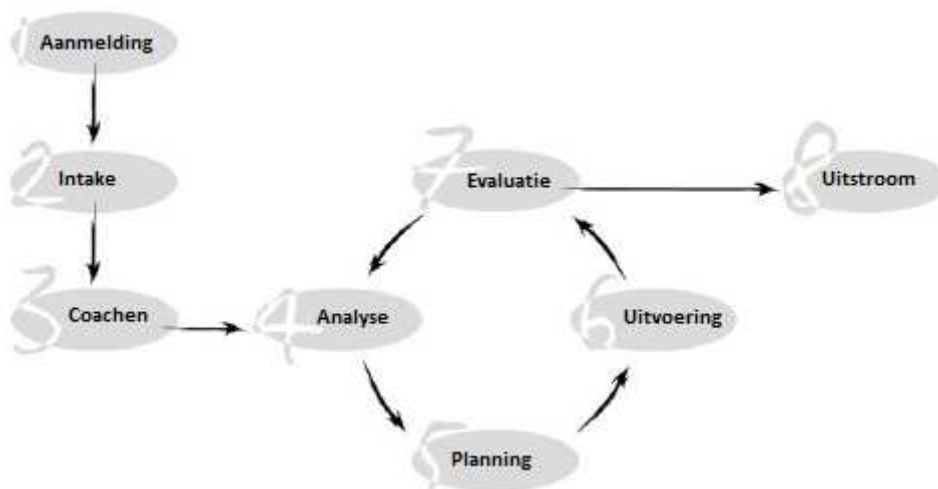
Alle medewerkers van het ontmoetingscentrum hebben in 2010 een training gevolgd aan de hand van de methodiekbeschrijving voor het werken met jonge moeders (training ; "Hoe doe jij dat?... nou gewoon"²)Deze training werd verzorgd door Stichting Ambulante Fiom in Leeuwarden. In deze training zijn de medewerkers bekend gemaakt met de kort durend oplossing gerichte methodiek (KOT) Deze methodiek vormt de basis van de methodische werkwijze binnen het Ontmoetingscentrum. Een korte beschrijving van de KOT is te vinden in bijlage 2.

Tevens wordt het 'empoweren' van de jonge ouders veel ingezet als methodische interventie Naast de basiswerkwijze van de KOT methodiek gecombineerd met empowerment wordt er systeemgericht gekeken naar de jonge ouder.

De methode systeemgericht werken wordt in het curriculum van de SHP student aangeboden en kan in het ontmoetingscentrum in de praktijk gebracht worden.

Een vierde- jaars SPH student heeft tijdens haar afstudeeronderzoek de van Large Scale Interventions (LSI) onderzocht en deze gekoppeld aan de KOT, een korte beschrijving van deze methodiek is te vinden onder bijlage 3.ook deze methodiek wordt tijdens coachingsgesprekken ingezet.

3.1 De methodiek volgens de cyclus

3.1.1 Aanmelding

Wie meldt aan, hoe vindt de aanmelding plaats?

De jonge ouders kunnen zelf naar het ontmoetingscentrum toe komen, zij *hoeven* niet doorverwezen te worden. Wel is het zo dat het Friesland College, Sinne Welzijn en Fier Fryslân jonge ouders naar ons door *kunnen* sturen. Ook dan is het voor de jonge ouder vrijblijvend om te komen en hij/zij doet zelf de aanmelding.

² Methodische werkwijze Stichting Ambulante Fiom.

3.1.2 Intake

Wie doet de intake, wat komt er in de intake aan de orde?

De intake kan op twee momenten voorkomen. Veel jonge ouders komen voor het eerst bij het ontmoetingscentrum door een van de lunchbijeenkomsten. Met deze jonge ouders maken we dan een aparte afspraak voor de intake. Op de lunch zelf vullen zij dan de personalia in, zodat wij over deze beschikken om contact met hen op te nemen. Ook komen er jonge ouders bij het ontmoetingscentrum omdat zij vele vragen hebben, zij nemen dan zelf het initiatief om contact met het Ontmoetingscentrum op te nemen. Tijdens de eerste ontmoeting vindt dan gelijk de intake plaats. De intake is voor elke jonge ouder gelijk. We gebruiken hier een intakeformulier voor en maken gebruik van de acht leefgebieden voor de vragen die we stellen. De acht leefgebieden zijn huisvesting, financiën, sociaal functioneren, psychisch functioneren, zingeving, lichamelijk functioneren, praktisch functioneren en dagbesteding. Deze acht leefgebieden staan beschreven in 1.6.3.

3.1.3 Coaching

Hoe vindt de coaching plaats?

Bij het ontmoetingscentrum is er geen sprake van een opname, er is hier sprake van een coachingstraject. Wanneer een jonge ouder in een coachingstraject komt, is dit omdat de jonge ouder zelf vragen heeft over zaken die passen binnen de acht leefgebieden. Samen met de jonge ouder wordt tijdens de intake gekeken waar de vragen liggen. Tevens stellen we dan de 'droomvraag'. Bijvoorbeeld: 'waar zou jij over een jaar willen staan?'. Samen met de jonge ouder kijken we hoe we dit kunnen bereiken. Hierin ondersteunt het ontmoetingscentrum de jonge ouder

3.1.4 planning

Welke aanvullende informatie wordt in de instelling verzameld?

Het ontmoetingscentrum verzameld informatie van de jonge ouder betreffende de coachingsvragen die deze heeft, de personalia, de voorgeschiedenis en informatie over de acht leefgebieden van de jonge ouder. Deze acht leefgebieden worden beschreven in 1.6.3.

3.1.5 Handelen

Hoe ziet een handelingsplan er uit?

Het ontmoetingscentrum is geen hulpverlenende instantie en wij werken daarom ook niet met een handelingsplan. Naar aanleiding van het intake gesprek zijn er een aantal coachingsvragen. Deze vragen zullen het uitgangspunt zijn van het coachingstraject en komen telkens weer terug in de gesprekken. Het doel is om de jonge ouder vanuit zijn/haar eigen kracht zijn/haar doel te bereiken

3.1.6 Uitvoering

Wat zijn kenmerkende methodieken die in de instelling worden toegepast om doelen te behalen?

3.1.6.2 De oplossingsgerichte benadering

De oplossingsgerichte benadering stelt de jonge ouder in staat om met gerichte vragen hun eigen krachten, expertise en krachtbronnen te gaan ontdekken. We bekijken de jonge ouder vanuit wat zij kan. En die aanwezige competenties geven we dan ook aandacht. We helpen de jonge ouder deze competenties uit te bouwen en dus te verbeteren. Ook stimuleren we de jonge ouder zo dat deze de aanwezige competenties goed inzet. Bij oplossingsgericht werken werk je dus niet vanuit het probleem, maar vanuit de kracht van de jonge ouder.

Het is bij oplossingsgericht werken belangrijk dat je een zeer respectvolle houding naar de jonge ouders hebt. Een paar elementen die belangrijk zijn:

- Het zoeken naar uitzonderingen.
- Het geven van complimenten.
- De stappen en de doelen van de jonge ouders duidelijk krijgen door ze klein te maken.
- Focussen op positieve dingen, dingen die de jonge ouder goed doet.

3.1.6.3 De 8 leefgebieden

1. Huisvesting

Bij huisvesting gaat het om de woonsituatie van de jonge ouder. Ze kunnen nog bij hun ouders wonen, zelfstandig of begeleidt wonen. Soms is het zelfs zo dat de jonge ouder in een (tijdelijke) vorm van opvang woont.

Wanneer de jonge ouder nog niet achttien jaar is, is het moeilijk om een zelfstandige woonruimte te vinden. Dit mede doordat je pas een huurhuis kunt krijgen vanaf je achttiende levensjaar en de lange wachttijden.

2. Financiën

Bij financiën gaat het om de financiële situatie en het bestedingspatroon van de jonge ouder. Veel jonge ouders hebben maar een laag inkomen, het geld wat ze te besteden hebben gaat al snel op aan de vaste lasten, boodschappen en zaken voor hun kind(eren). Jonge ouders die naar school gaan moeten dan ook nog schoolgeld betalen en eventuele kinderopvang. Wanneer er niet genoeg geld is, is er een grote kans dat de jonge ouder in de schulden belandt.

3. Sociaal functioneren

Bij het sociaal functioneren gaat het om de relatie tussen de jonge ouder en zijn/haar omgeving. Hieronder vallen het gezin, de familie, partner, vrienden, school, werk, contact met organisaties/begeleiders.

Door het aanstaande ouderschap verandert er veel in het leven van de jonge ouder. Hierdoor kunnen relaties met vrienden, familie en dergelijke ineens veranderen. Soms komt het voor dat een jonge ouder veel sociale contacten verliest en hierdoor in een sociaal isolement belandt.

4. Psychisch functioneren

Bij het psychisch functioneren gaat het om het welbevinden van de jonge ouder, inclusief het eventueel psychiatrisch ziektebeeld en verslavingsdrang. Het gaat om het zelfbeeld van de jonge ouder, wat diegene van zichzelf vindt. Maar ook wat de opvoedingsvaardigheden zijn van de jonge ouder.

5. Zingeving

Bij zingeving gaat het om dat wat de jonge ouder motiveert om te leven. Zoals een goede moeder willen zijn.

6. Lichamelijk functioneren

Bij het lichamelijk functioneren gaat het om de fysieke gesteldheid van de jonge ouder, maar ook om de zelfzorg.

7. Praktisch functioneren

Bij het praktisch functioneren kun je denken aan de huishoudelijke, technische vaardigheden en taalvaardigheden.

8. Dagbesteding

Bij dagbesteding gaat het om de invulling van de dag van de jonge ouder. Hierbij kun je denken aan hobby's, werk, sociale activering, studie of andere activiteiten.

3.1.6.4 De systeemtheorie en het systeemgericht werken

Systeem gericht werken gaat volgens de systeemtheorie. De systeemtheorie ziet het individu in relatie tot zijn omgeving. Hierbij spelen niet meer alleen intrapsychische processen een rol, maar wordt er echt naar de interacties tussen de persoon en zijn omgeving gekeken. Oorzaken voor bijvoorbeeld probleemgedrag worden dus niet alleen bij de persoon zelf, maar juist in de leefsituatie waarin de persoon zich bevindt gezocht.³

Voor de hulpverlening betekent dit dus dat men mensen met problemen in hun context moet beschouwen, omdat ook individuele problematiek voor een belangrijk deel door relaties met anderen worden beïnvloedt. De systeemtheorie betreft zich daarbij niet alleen op primaire systemen, maar ook op andere systemen waarvan het individu deel uit maakt. Zoals school, werk of sportverenigingen.

Een voorbeeld van de theorie is een gezin met een kind als 'aangemeld patiënt', waarbij het probleemgedrag van het kind eigenlijk onenigheid tussen de ouders als oorzaak heeft.

Dit betekent dat als er in een deel van het systeem een verandering of een probleem plaats vindt, vinden ook in andere delen van het systeem veranderingen of problemen plaats. Dit wordt een circulair proces genoemd, waar je je als hulpverlener bewust van moet zijn

Het ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' werkt systeemgericht omdat we geloven in de eigen kracht van de jonge ouder. Samen met de jonge ouder kijken we naar de competenties die de jonge ouder al bezit, deze competenties proberen wij samen met de jonge ouder te versterken. Zo leert de jong e ouder vanuit zijn eigen kracht te werken, handelen en leven.

Het systeem is hierbij van groot belang, want deze kan bijdragen aan het versterken van de competenties van de jonge ouder. Het is niet ongewoon dat een jonge ouder nog thuis woont en hulp krijgt van zijn ouders. De ouders zijn dan een direct onderdeel van het systeem waarin de jonge moeder zit. Als je dit systeem helpt met bewustwording van de eigen competenties, en dus de eigen kracht, dan kunnen zij hierin verder groeien.

³ Bassant, J.; Methoden voor Sociaal Pedagogische Hulpverleners, Coutinho, 2003

3.1.7 Evaluatie

Hoe worden interventies in de instelling geëvalueerd?

De interventies van het ontmoetingscentrum zijn gericht op preventie. Bij preventieve interventies kun je denken aan het voorkomen van schooluitval, uithuisplaatsing en het voorkomen van doorverwijzingen naar eerstelijns voorzieningen. De interventies die gepleegd zijn worden tijdens werkoverleggen tussen de projectleider en de medewerkers besproken en geëvalueerd. Tevens worden via casuïstiekbespreking de preventieve interventies in de klank- en kerngroep geëvalueerd.⁴

⁴ Woudstra, C; Methodiekverslag, 2011

4. Resultaten onderwijs

4.1 Stagiaires schooljaar 2010

<u>School</u>		<u>Resultaat</u>
<u>Stenden hogeschool</u>		
Tweedejaars SPH voltijd	2	2 voldoende
Tweedejaars SPH mbo-instroom	1	1 voldoende
Derdejaars SPH minor 'hulp op maat'	13	13 voldoende
Vierdejaars SPH voltijd	4	4 voldoende
<u>Noordelijke hogeschool Nederland</u>		
Derdejaars MWD voltijd	3	2 voldoende, 1 niet afgerond
<u>Friesland College</u>		
Vierdejaars SMD voltijd	3	3 voldoende
<u>Deltion College</u>		
Tweedejaars IBS	1	1 voldoende
Aantal stagiaires 2010		Totaal 27

4.2 Resultaten onderzoek stagiaires

In het cursusjaar 2009-2010 hebben studenten van de minor Preventie, van de opleiding SPH, middels praktijkgericht onderzoek materiaal ontwikkeld ten behoeve van het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'.

3^e-jaars SPH studenten, minor 'hulp op maat'

- Ontwikkeling van 't kasboekje:
Een overzicht van wet- en regelgeving op het gebied van financiën.
- Ontwikkeling van het groeiboekje:
Een groeiboekje waarin de zwangerschap en de groei van het ongeboren kind gevolgd kan worden.
- Ontwikkeling 'liefde, sex en grenzen':
Een vroeg interventie- en preventielespakket, waarin de jongeren inzicht krijgen in het aangeven van grenzen. Het is een pakket aan voorlichtingsmateriaal dat gebruikt kan worden voor VMBO. Hoofdthema is: "Verliefd zijn mag en is leuk, maar je hoeft niet direct met elkaar naar bed".
- Onderzoek naar de LSI methodiek:
Een literatuurstudie naar de mogelijkheden om het netwerk van jonge ouders in te schakelen.

4^e-jaars SPH studenten, afstudeerscriptie

- Jonge vaders in beeld!?
Onderzoek naar de behoeftes van de jonge vader en naar welke werkwijze er in te zetten is voor de jonge vaders binnen het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'. Dit onderzoek is reeds afgerond.

- De LSI methode binnen het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'
Een ontwikkelingsonderzoek naar een koppeling tussen de LSI methode en het oplossingsgericht werken. Er is onderzoek gedaan naar hoe de LSI methode toegepast kan worden binnen de huidige methodiek van het Ontmoetingscentrum, gericht op de acht leefgebieden, zodat de jonge ouders het netwerk effectief gaan gebruiken als ondersteuning. De acht leefgebieden zijn: huisvesting, financiën, sociaal functioneren, psychisch functioneren, zingeving, lichamelijk functioneren, praktisch functioneren en dagbesteding. Dit onderzoek is reeds afgerond.

- Een behoefte onderzoek naar de inzet van buddy's ten behoeve van jonge ouders
Er wordt onderzocht op welke manier het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders', buddy's in kan zetten bij de ondersteuning van (aanstaande) jonge ouders op de acht leefgebieden. Dit onderzoek is in september 2010 gestart en wordt in februari 2011 afgerond.

- Een ontwikkelingsonderzoek 'Eigen Kracht'.
Het onderzoek richt zich op de methode Eigen-kracht conferenties en tevens op het sociaal netwerk van de jonge ouders. Het bevat een onderzoek naar de mogelijkheden om deze methode te implementeren binnen het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders', ten behoeve van sociale steun en betrokkenheid van de omgeving van de jonge ouders. Dit onderzoek is in september 2010 gestart en wordt in mei 2011 afgerond

- Effect- en procesevaluatie
De door het Ontmoetingscentrum ontwikkelde werkwijze wordt getoetst op behandel-effecten bij individuele cliënten.

4^e-jaars SMD student, afstudeerscriptie

- Inventariserend onderzoek
Een onderzoek naar de financiële rechten van buitenlandse studenten die jong ouder zijn, tevens wordt onderzocht hoe het Ontmoetingscentrum hierin kan ondersteunen.

5. Resultaten jonge ouders.

5.1 Deelname van de jonge ouders

Deelname jonge ouders januari tot december 2010	
Deelname moeders van januari tot december 2010	
Jonge moeders <20	10
Jonge moeders >20	40
Deelname vaders januari tot december 2010	
jonge vaders <20	1
jonge vaders >20	16
	Totaal: 67
Instroom jonge ouders van januari tot december 2010	
Instroom moeders van januari tot december 2010	
Jonge moeders <20	4
Jonge moeders >20	10
Instroom vaders van januari tot december 2010	
Jonge vaders <20	0
Jonge vaders >20	3
	Totaal: 17
Uitstroom jonge ouders van januari tot december 2010	
Uitstroom moeders van januari tot december 2010	
Jonge moeders <20	4
Jonge moeders >20	20
Uitstroom vaders van januari tot december 2010	
Jonge vaders <20	1
Jonge vaders >20	2
	Totaal: 17

5.2 Het opleidingsniveau van de jonge ouders

Opleidingsniveau jonge ouders	
Opleidingsniveau jonge moeders	
Middelbare school	2
MBO niveau 1	8
MBO niveau 2	16
MBO niveau 3	5
MBO niveau 4	2
HBO	3
Universiteit	1
Geen opleiding	9
Oriëntatiejaar FC XL	1
Opleiding niet afgerond: niveau 1	1
Opleiding niet afgerond: niveau 2	2
Opleidingsniveau jonge vaders	
Middelbare school	0
MBO niveau 1	3
MBO niveau 2	2
MBO niveau 3	1
MBO niveau 4	0
HBO	2
Universiteit	0
Geen opleiding	7
Oriëntatiejaar FC XL	0
Opleiding niet afgerond: niveau 2	2
Onbekend	0
Totaal:	67

5.3 Gediplomeerde jonge ouders

Gediplomeerde jonge ouders	
Jonge moeders: gediplomeerd	
Middelbare school	0
MBO niveau 1	3
MBO niveau 2	2
MBO niveau 3	0
MBO niveau 4	0
HBO	0
Universiteit	0
Jonge vaders: gediplomeerd	
Middelbare school	0
MBO niveau 1	2
MBO niveau 2	0
MBO niveau 3	0
MBO niveau 4	0
HBO	0
Universiteit	0
Totaal:	7

5.4 Ondersteuningstraject jonge ouders

Ondersteuningstraject jonge ouders	
Ondersteuningstraject jonge moeders	
Jonge moeders <20	2
Jonge moeders >20	12
Ondersteuningstraject jonge vaders	
Jonge vaders <20	1
Jonge vaders >20	1
Totaal:	16

6. Onderzoek

6.1 Onderzoek drs. I. Smit

Onderzoekslijn Lectoraat Stenden hogeschool

De door het Ontmoetingscentrum ontwikkelde werkwijze wordt getoetst op behandel-effecten bij individuele cliënten.

Doel van het onderzoek is gegevens genereren omtrent de werkwijze van het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' en onderzoeken of jonge ouders met ondersteuning vanuit het Ontmoetingscentrum de regie over hun eigen taken als opvoeder behouden?

Het onderzoek gebeurt middels de N=1 benadering. Uitgangspunt van de N=1 benadering is door te werken aan het verbeteren van verbanden, sociale uitsluiting kan worden voorkomen. Daarom wordt het sociale systeem rondom de jonge ouder in het onderzoek betrokken. Reden hiervan is dat er minder kans op problemen is naarmate de sociale steun groter is. Duurzame gedragsverandering komt tot stand doordat een netwerk rondom de jonge ouder zich zodanig organiseert dat de interventies die ingezet worden, effect hebben. Dit effect wordt veroorzaakt door de individuele begeleiding en coaching.

Het wordt extra ondersteund door de gestandaardiseerde vragenlijst, de observaties en de gesprekken met mensen uit het netwerk van de jonge ouder. Dit geheel leidt tot bewustwording en tot duurzame gedragsverandering bij de jonge ouder en zijn systeem.

Volgorde:

Nulmeting: de stand van zaken: waarbij het volledige bestand jonge ouders wordt betrokken. De gegevens worden verzameld in een format.

Gestandaardiseerde vragenlijst

Studenten vanuit de Stenden hogeschool worden ingezet om een gestandaardiseerde vragenlijst te maken.

Deze vragenlijst wordt afgenomen en de gegevens worden verwerkt bij een aantal, nog nader te bepalen jonge ouders.

Naar aanleiding van de antwoorden op de vragenlijsten, geven de mensen uit het netwerk van de jonge ouder een mondelinge toelichting (interview).

Deze gegevens worden verwerkt.

Studenten en vrijwilligers worden ingezet als buddy's voor de coaching en de individuele begeleiding van de jonge ouder.

De te plegen interventies, die naar voren komen na verwerking van de vragenlijst en de observaties in de thuissituaties en op het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders', worden besproken in een professioneel netwerk dat is aangesloten bij het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'. Dit netwerk vormt een ketensamenwerking met diverse hulpverlenende instanties, bestaande uit vakbekwame mensen die praktische ervaring hebben in het werken met de doelgroep van het Ontmoetingscentrum.

Stand van zaken methodisch werken Jonge Ouders - casuïstiek op het niveau van het cliëntsysteem

Algemeen

Het uitgangspunt in het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders', en tevens uitgangspunt van de SPH van de Stenden hogeschool, is de kwetsbare mens in de maatschappij. Middels innovaties willen we de kwetsbare mens competentier maken. De uitgangspunten die daarbij van belang zijn: participatie in en aan de maatschappij, empowerment en persoonlijk leiderschap.

In het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' willen we dit bereiken via het methodisch werken door:

Participatie:

De jonge ouder ondersteunen bij het behalen van een startkwalificatie;

Het inzetten van vrijwilligers en buddy's, die jonge ouders begeleiden bij hun coachingsvraag.

Empowerment:

Laagdrempelige benadering, jonge ouders met elkaar in contact brengen (de ontmoeting);

Uitgaan van de vraag van de jonge ouder;

Aansluiten bij de competenties van de jonge ouder.

Inzetten van de systeemgerichte benadering door het netwerk van de jonge ouder actief te betrekken. Het muzischagogisch werken: op een motiverende wijze de jonge ouder kennis te laten verwerven.

Persoonlijk leiderschap:

De stagiaire wordt opgeleid tot beginnend professional op bachelorniveau, die middels innovaties en kennis van methodieken de kwetsbare mens kan ondersteunen. In de visie van het lectoraat Social Work & Arts Therapies, van lector dr. Marinus Spreen, gebeurt dat door het netwerk van de cliënt in te schakelen. In het praktijkgerichte onderzoek gebeurt dit door N=1 onderzoek.

Methodiekontwikkeling

Bij de start van het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' lag het eerste aandachtspunt op de methodiekontwikkeling. Reden hiervan is de werkwijze professionaliseren.

- Er is uitgegaan van de methodiekbeschrijving voor het werken met jonge Moeders (Hoe doe jij dat?... nou gewoon⁵ en projectvoorstel tienermoeders 2009).
- De aanpak is laagdrempelig: de ontmoeting staat centraal. Vanuit de ontmoeting wordt ingegaan op de coachingsvraag van de jonge ouder;
- Het netwerk van de jonge ouder speelt daarbij een belangrijke rol. Dit geldt ook voor het systeemgericht werken.
- Empowerment en de eigen regie van de jonge ouder staan bepalen de attitude en werkwijze van de professional t.a.v. de Jonge Ouder

In het kader van het lectoraat Social Work & Art Therapies van de Stenden hogeschool is door een vierdejaars student SPH een afstudeerscriptie geschreven waarin een behoefte onderzoek wordt beschreven naar de methodiek voor jonge vaders.

De methodiek van het Ontmoetingscentrum heeft als uitgangspunt de methodiek "Hoe doe jij dat?... Nou gewoon!".

In samenwerking met stichting Ambulante Fiom is een opdrachtenboek ontwikkeld waarbij stagiaires van het Ontmoetingscentrum tijdens de cursus worden voorbereid en ook daarna opdrachten uitvoeren. In november 2010 verzorgt stichting Ambulante Fiom de cursus, op maat gemaakt voor de stagiaires van het Ontmoetingscentrum.

⁵ Methodische werkwijze Stichting Ambulante Fiom.

6.2 Onderzoek KSI

Project Sociale Innovatie in het Ontmoetingscentrum Jonge Ouders

Doel van het onderzoek is informatie verzamelen rond voorwaarden voor een succesvolle vernieuwing in de primaire werkprocessen en verbetering van de ketensamenwerking rond een gespecificeerde doelgroep (in casus jonge ouders). Dit zal worden bereikt door data en casuïstiek te verzamelen en door actieonderzoek uit te voeren, zowel in het Ontmoetingscentrum zelf als rondom het Ontmoetingscentrum.

Concrete resultaten van het onderzoek:

- ✓ Kwantitatieve data over de effectiviteit van de ketensamenwerking, bijvoorbeeld resultaatgegevens van gepleegde interventies, doorstroom van cliënten. Vragen die beantwoord zullen worden in de verslaglegging aan de hand van casuïstiek:
 - Welke aspecten zijn belangrijk om het primaire werkproces zodanig in te richten dat er vraaggericht en op afstand kan worden gewerkt, welke partijen moeten daarbij betrokken zijn, en op welke manier?
 - Welke aspecten bevorderen een effectieve ketensamenwerking, hoe kunnen de samenwerkingspartijen daaraan actief bijdragen en welke rol kan KSI als facilitator daarin spelen?
- ✓ Gedocumenteerde ervaringen uit het actieonderzoek met betrekking tot de totstandkoming en optimalisering van de ketensamenwerking. Uitgangspunt is minimaal 3 publicaties vanuit KSI op het gebied van procesinnovatie en ketensamenwerking (uitkomsten en best practices) met een vertaalslag naar andersoortige organisaties, waarmee KSI haar rol als aanjager en expertisecentrum concreet vorm kan geven.
- ✓ Ervaring met en inzicht in de mogelijkheden voor KSI om dit type processen te ondersteunen en begeleiden

Betrokken partijen:

De projectleider van het Ontmoetingscentrum, Anneke Kramer, die ook verantwoordelijk is voor de dagelijkse aansturing van het centrum, verzamelt data en casuïstiek voor dit project. Ook participeert zij in het actieonderzoek in de ketensamenwerking in en rond het Ontmoetingscentrum.

De onderzoeker die participeert namens het lectoraat Social Work and Arts Therapy, Ina Smit, zorgt voor het effectief verzamelen, analyseren en interpreteren van de gegevens en casuïstiek op het niveau van het cliëntensysteem, evenals het rapporteren daarover richting KSI.

De projectleider van het kenniscentrum sociale innovatie, Suzan Bosch, zorgt voor de vertaalslag van verzamelde gegevens richting procesinnovatie en optimalisering van ketensamenwerking en voert actieonderzoek uit in de bijeenkomsten van de netwerk- en klankbordgroep.

Alle partijen dragen bij aan de verslaglegging, publicaties en het behalen van de projectdoelen; KSI is verantwoordelijk voor de eindredactie.

Onze interesse gaat ook uit naar de vernieuwing in arbeidsverhoudingen en adviesrelaties die deze manier van werken met zich meebrengt. Hoewel dit geen speerpunt is in het project, nemen we dit aspect wel mee en proberen we inzichten te formuleren rond thema's als motivatie, defragmentatie,

zingeving, 'peer-counselling', aansturing van werkprocessen, arbeidsrelaties en de verhouding professionals-vrijwilligers.

7. Financiën

7.1 Globaal financieel overzicht 2010

Onderstaand overzicht is een globaal overzicht van de gemaakte kosten van het Ontmoetingscentrum Jonge Ouders in 2010.

Een specifieke uitdraai van de daadwerkelijk gemaakte kosten is in het beheer van de project manager en projectleider.

Om enig inzicht te geven in de gemaakte kosten, is onderstaande tabel toegevoegd.

		2010
		Realisatie (€)
Totaal personele lasten		76.000
- Lectoraat (0,2fte)		14.000
- Projectmanager (0,6fte)		47.000
- Onderzoeksinzet KSI		3.000
- Projectbegeleiding Friesland College Zorgcoördinator		12.000
Overige Instellingslasten		25.000
- Huisvestingslasten Ontmoetingscentrum Leeuwarden		12.000
- Materiële kosten, voorlichting en organisatie bijeenkomsten		13.000
N4: Totaal lasten		101.000

Bijlagen

Bijlage 1: Factsheet

Bijlage 2: K.O.T. Methode

Bijlage 3: LSI Methodiek

Factsheet 2010 Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

Wat is het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'?

Het ontmoetingscentrum jonge ouders is een initiatief van Stenden hogeschool, het Friesland College, Sinne welzijn, Stichting Ambulante Fiom Leeuwarden en de gemeente Leeuwarden. Het ontmoetingscentrum is een inloopcentrum waar jonge ouders en aspirant jonge ouders in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar terecht kunnen voor informatie en advies. Het centrum biedt ondersteuning op verschillende leefgebieden.

Wat doet het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'?

Het OJO richt zich op preventie en wil (aspirant) jonge ouders ondersteunen opdat hun normale leven doorgang kan vinden. Het ontmoetingscentrum, bestaande uit MBO- en HBO-studenten en vrijwilligers, adviseert jonge ouders over hun opleidingsmogelijkheden en biedt ondersteuning bij het behalen of het continueren van hun opleiding. Het ontmoetingscentrum stimuleert jonge ouders een startkwalificatie te behalen mocht die nog niet behaald zijn. Uitgangspunt hierbij is het optimaliseren van het welzijn van het kind en de jonge ouders. Daarbij ligt de nadruk op het bevorderen van maatschappelijke participatie zodat een goed toekomstperspectief behouden blijft. Hiermee voorkomen we een sociaal isolement en bevorderen we de maatschappelijke positie van het kind en zijn ouders. Het ontmoetingscentrum richt zich in eerste instantie op het ontmoeten van jonge ouders. Bij signalering van meervoudige problemen zal een doorverwijzing naar bestaande organisaties plaatsvinden.

Doelstelling van het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

Leveren van een innovatieve en effectieve bijdrage aan jonge ouders op de volgende onderdelen:

- Ondersteuning bij het behalen van een startkwalificatie/ versterken uitgangspositie op de arbeidsmarkt.
- Het verminderen van school/maatschappelijke uitval bij de jonge ouder.
- Een bijdrage leveren aan de zelfredzaamheid van de jonge ouder zodat deze in staat is om zelfstandig en verantwoord voor het gezin te zorgen en te onderhouden.
- Bieden van ondersteuning waardoor lange termijn problemen bij jonge ouders voorkomen worden door beschermende factoren te vergroten en risico factoren te verminderen.

Doelstelling van het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' als leerbedrijf.

- Onderzoekslaboratorium voor medewerkers en studenten.
- Integratie tussen werkveld en opleiding.
- Verbeteren van aansluiting tussen opleiding en werkveld.
- Leren in een contextrijke omgeving.

Facts 2010

Facts jonge ouders

- *Aantal jonge ouders*

Vaders ≤ 20 jaar	1
Vaders > 20 Jaar	16
Moeders ≤ 20 jaar	10
Moeders > 20 jaar	40
Totaal	67

- *Opleidingsniveau jonge ouders*

Geen opleiding	16
VMBO	2
MBO 1 en 2	35
MBO 3 en 4	8
HBO	5
Universiteit	1
Totaal	67

• <i>Contact via Multi media</i>	Totaal	28
• <i>Netwerk uitbreiding</i>	Totaal	67
• <i>Behalen startkwalificatie</i>	Totaal	7
• <i>Coachingstraject</i>	Totaal	16
• <i>Geen vervolg traject binnen hulpverlening</i>	Totaal	16
• <i>Voorkoming uithuis zetting</i>	Totaal	1
• <i>Ondersteuning arbeidsparticipatie</i>	Totaal	1
• <i>Aantal verwijzingen</i>	Totaal	3

Facts leerbedrijf

- *Aantal stagiaires*

HBO stagiaires	23	
MBO stagiaires	2	
Totaal	25	
• <i>Stage voldoende afgesloten</i>	Totaal	24
• <i>Afgestudeerd en baan</i>	Totaal	1

Facts onderzoekslijnen

- *Aantal onderzoeken*

Onderzoek Lectoraat Stenden	1
Onderzoek Kenniscentrum Sociale Innovatie	1
Onderzoek studenten	10
Totaal	12

Facts ketensamenwerking

- *Aantal partners*

Totaal 14

Tweede locatie geopend 2dgn p/w bij Sinne welzijn Leeuwarden

Bijlage 2

De Korte Oplossingsgerichte Therapie (KOT-Methode)

De KOT-methode geeft in een aantal gesprekken hulp bij verschillende hulpvragen, het is een manier om te ontdekken wat de cliënt voor veranderingen zou willen zien.

Door het stellen van 'schaalvragen' en 'toekomstvragen' is de cliënt in staat om zijn eigen krachten, mogelijkheden en competenties te ontdekken en hiervoor oplossingen te vinden.⁶

Het gaat bij deze methode juist niet om de problemen, maar om de doelen en oplossingen.

Door gerichte vragen aan de cliënt te stellen, kan de cliënt zich beter uitdrukken wat hij of zij in de toekomst wil veranderen.

Door de methode lijkt het alsof de problemen opgelost zijn en verschuift de aandacht meer naar een bevredigender leven.⁷

Een voorbeeld van een wondervraag:

Een wondervraag: Stel, dat wanneer je slaapt en het is stil in huis...er een wonder gebeurt...

Het wonder is dat het probleem waarvoor je kwam is opgelost, maar omdat je sliep weet je niet dat het wonder heeft plaatsgevonden.

Wat zou er anders zijn wanneer je morgenochtend wakker wordt...

Waarom zal je merken dat er een wonder is gebeurd en dat het probleem waarvoor je kwam voorbij is?

Een voorbeeld van een schaalvraag:

Bij de schaalvraag wordt aan de cliënt gevraagd waar hij met zijn probleem bevindt op een schaal van 1 tot 10. Bij 1 is het probleem het grootst en bij 10 is het probleem opgelost.

Samen met de cliënt wordt er naar gestreefd om in kleine stapjes hoger op de schaal te komen. De hulpverlener probeert samen met de cliënt hoger op de schaal te komen.

Door het stellen van de schaalvraag richt de aandacht zich op meer op passende oplossingen en minder op de problemen van de cliënt. Het effect op de schaalvraag is dat de cliënt ervaart dat het doel niet in één keer bereikt hoeft te worden.

⁶ <http://www.jokenederpelt.com/methoden>

⁷ <http://www.vaneeghenpraktijk.nl>

Bijlage 3

De LSI methode

De eerste regel welke opvalt wanneer de site van Large Scale Interventions wordt geopend is de volgende:

"Tell us and we will forget, show us and we may remember, involve us and we understand together"

Deze ene zin geeft een duidelijk beeld van hoe de methode te werk gaat en wat deze wil bereiken. Het is van belang dat iedereen betrokken wordt, het samen doen doet begrijpen.

De Large Scale Interventions vormen een concrete aanpak voor het organiseren van duurzame veranderingen met actieve deelname van belanghebbenden uit het hele systeem⁸. De LSI bestaat uit een traject waarin gewerkt wordt met kleine en grote groepen. Veel toegepaste vormen zijn creatieve interactie technieken en dialoogvormen. Een LSI-traject is geschikt voor veranderingen die een heel werksysteem aangaan. LSI maakt energie los en creëert synergie dat leidt tot innovatieve en creatieve oplossingen.

Belangrijke uitgangspunten van LSI zijn:

- Verleden, heden en toekomst zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden in de organisatie/gemeenschap
- De werkelijkheid wordt bepaald door zowel feiten als betekenissen
- Samen werken leer je niet door erover te praten: actieve participatie vergroot de betrokkenheid van mensen, in veranderen en leren, door samen te doen
- Streven naar veranderen in het hier en nu, in plaats van daar en dan (denken en doen worden niet gescheiden)
- Betekenisvolle ervaringen ontstaan door de mens als geheel aan te spreken (mind, body, soul and spirit)

Wanneer er gewerkt wordt met LSI zorgt dit voor:

- Begrijpen van de noodzaak van verandering
- Analyseren van huidige situatie, in relatie tot verleden en mogelijke toekomst
- Ontwerpen en uitvoeren van het veranderingstraject
- Ontwikkelen van veranderingsvermogen

De LSI is daarom geschikt voor:

- Complexe vraagstukken, waarop het antwoord nog niet bekend is
- Ontwikkelen van gevoel voor gemeenschap rondom een kwestie
- Samen scheppen van een gewenst toekomstbeeld
- Genereren van baanbrekende ideeën
- Urgente problemen die de hele organisatie aangaan
- Als "grensoverschrijdende" oplossingen nodig zijn
- Het faciliteren van "multi-stakeholder" processen in ontwikkelingslanden
- Organiseren van samenwerking in vraagstukken waar veel partijen bij betrokken zijn¹

Large scale interventions zijn gebaseerd op onderzochte theorieën over hoe een diversiteit aan groepen kan samenwerken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van systeemdenken, leiderschap, actieve participatie en ontwikkelingsbenadering.

Systeemdenken: Er wordt gedacht in relatie patronen, met elkaar worden aandachtspunten geformuleerd voor begeleiding en ondersteuning.

⁸ Bron: www.largescaleinterventions.com

Bij *leiderschap* wordt er vanuit gegaan dat er verandering in leiderschap gevraagd wordt wil een verandering doen slagen. Een grote uitdaging voor de leiders is een balans te vinden tussen een duidelijke koers en het uitnodigen tot actieve betrokkenheid.

Actieve participatie: de verantwoordelijkheid wordt bij de deelnemers zelf gelegd

Ontwikkelingsbenadering: De LSI is gericht op 'duurzame' verandering, daarmee wordt bedoeld dat er een bepaald leervermogen/veranderingsvermogen wordt ontwikkeld.

Wat kan de LSI methode betekenen voor het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders'

Wat opvalt bij de jonge ouders die binnen stappen op het Ontmoetingscentrum is de eenzaamheid die veel ouders ervaren. Dit kan komen doordat de jonge ouder geen contact met zijn of haar familie wil, maar het komt voornamelijk door dat hun wereldje kleiner wordt wanneer zij vader of moeder zijn. Het is lastig om het contact met vrienden te onderhouden omdat zij andere ontwikkelingstaken tot zich hebben gekregen, er moet ook gezorgd worden voor een kind dat van hen afhankelijk is. Daarbij komt dat de grootste groep van de jonge ouders die bij het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders' komen een opleiding volgen. Zij kunnen hierdoor minder sociaal gerelateerde afspraken maken of hebben niet veel geld om dingen te ondernemen buiten het ouderschap en de opleiding om. Het kan voor komen dat leeftijdsgenoten niet inzien dat dit allemaal niet meer mogelijk is, dat hij of zij degene is die veel moet investeren in een relatie maar voor zijn/ haar gevoel hiervoor niet genoeg terug krijgt. Ze hebben andere verantwoordelijkheden en ontwikkelingstaken. Dit maakt het lastig.

Verschil in ontwikkelingstaken:

Puber/adolescent	Ouderschap
Sociale contacten en vriendschappen	Opvoeding van kind
Vrije tijd	Verantwoordelijkheid voor het kind
Uiterlijk en gezondheid	Plannen en structuur vinden
Onderwijs of werk	Eigen woonruimte
Onverantwoordelijk mogen gedragen	Huishoudelijke taken
Positie ten opzichte van de ouders	Werk
Intimiteit en seksualiteit	Voorbeeldfunctie
Autoriteit en instanties	Gezondheid (van zichzelf en het kind)
Eigen woonruimte (zoeken, creëren)	Sociale contacten

Ouders zijn een belangrijke factor voor de jonge ouders. Het is moeilijk om gelijktijdig puber en opvoeder te zijn en daar komt bij dat de zorg voor een kind veel geld kost. Wanneer de ouders achter de keuze van hun kind staan om de baby te houden en de ouders hierin een rol kunnen spelen qua financiën, oppas etc. kan dit de jonge ouder ontlasten van zorgen en zich kunnen blijven ontwikkelen.

Wat hierbij hoofdzakelijk een rol speelt is de emotionele steun die de jonge ouders verlangen, iemand die er onvoorwaardelijk voor hen is en waar zij op terug kunnen vallen in deze tijd. Een tijd die leuk kan zijn maar soms ook zwaar door de combinatie van puber en ouderschap, waarin nog behoefte is aan voorbeeld gedrag van eigen ouders. Dit doet een appèl op de invulling van de rol en taak invulling als (aanstaande) opa/oma.

Het is echter niet altijd het geval dat de ouders en de omgeving volledig achter de jonge ouder staan. Het kan zijn dat dit in eerste instantie wel gezegd wordt maar dat dit veranderd naarmate de baby er is. Er veranderd op zo'n moment veel in een gezin en een vriendenkring. Het kan ook zijn dat ouders direct zeggen dat ze hier niets mee te maken willen hebben en de jonge ouders volledig onafhankelijk moeten zijn. Dit heeft als gevolg dat er een isolement kan ontstaan.

Zoals eerder aangegeven wordt een traject van de LSI methode gericht op een heel werksysteem en is hij hiervoor bij uitstek geschikt. Gericht op het Ontmoetingscentrum kan onder het werksysteem

worden verstaan: de (aanstaande) jonge ouder(s), partner, vader en/of moeder, broer en/of zus, opa en/of oma, verdere familie, vrienden en klasgenoten.

Voor al deze groepen vindt er een verandering plaats, ieder op zijn eigen manier. Om er een werkbaar systeem van te maken zal iedereen moeten wennen aan de verandering welke komen gaat en dit is waar het Ontmoetingscentrum met gebruik van de LSI methode op in kan spelen.⁹

⁹ Geertsma, M; De LSI methode binnen het Ontmoetingscentrum 'Jonge Ouders', 2010